

■ Café Exit hjelper flere ti-talls personer til å holde seg rusfrie:

– MESTRING ER BLITT VÅR NYE RUS

Hver gang Café Exit åpner dørene, benytter rundt 20 personer seg av tilbudet deres. Felles for dem alle er at de er i rehabilitering.

ANDREAS HAAKONSEN /
FOTOGRAF: KRISTOFFER KLEM
BERGERSEN
andreasaha@fremover.no
kristofferbe@fremover.no

Café Exit er et rusfritt brukerstyrt ettervernstilbud til personer som er i rehabilitering. Rita Østnes, Siv-Elin Reitan og Esben Haldorsen driver aktivitet- og nettverkstilbudet i dag.

– Vi holder åpent fire dager i uken og alle helligdager, offentlige fridager og helger i året. Det er gjerne dager som er vanskelige for folk, forteller Reitan som var den som tok initiativet til å starte opp Café Exit i Narvik.

Hvorfor er helger og helligdager så vanskelige for tidligere rusmisbrukere?

– Vi vet at i dager der alt annet, som for eksempel rustjenesten i kommunen, holder stengt kan bli veldig lange. Alle andre har noe å gjøre, men ikke de som sliter med rus, forklarer hun.

Alenetid

Ifølge henne er et av de største problemene å sitte alene når man er underveis i rehabiliteringen.

Da er det spesielt vanskelig i helgene. Da skal man sitte alene i leiligheten uten å ta kontakt med gamle venner fra rusmiljøet, påpeker hun.

– Rusmiljøet er åpent syv dager i uken, 24 timer i døgnet, året rundt. Derfor har vi åpent når andre steder har stengt, da slipper brukerne den overgangen der de ikke har noe å gjøre og kanskje finner ut at de skal ta seg en fest, tilføyer Esben Haldorsen.

Café Exit åpnet dørene for første gang i 2012. Den gang var det kun åpent annenhver tirsdag, men på grunn av brukerne som ønsket flere dager ble det utvidet til hver tirsdag - og så lørdag. Brukerne var så fornøydde og glade for tilbudet at de ønsket at kafeen skulle holde åpent også fredager og søndager.

– Vi har et tett samarbeid med Plattform 1 som er eid av Narvik kommune og som driftes av Agenda. I fjor var døren på Exit og Plattform 1 åpent 365 dager til sammen.

– For at vi skulle kunne holde åpent flere dager var vi avhengig av å få midler. Derfor søkte vi Arbeids- og velferdsdirektoratet om lønnsmidler gjennom

SKIUTSTYR: Egen smørebu med utstyr til utlån.

SPILL: Are Danielsen og Roar Teibakk spiller en runde luft hockey.

brukerorganisasjonen Marborg. Da ble det bevilget penger til 1,25 stillinger ved Café Exit. Nå er vi tre stykker som jobber her, forteller Haldorsen.

Bygget på tillit

Hver dag tilbudet har åpent er det opp mot 30 personer innom.

– Det handler om tillit her. Vi stiller kun krav om at man må være rusfri og i rehabilitering, påpeker Reitan.

Hun forteller at Café Exit ikke bare er for tidligere rusmisbrukere.

– Vi har fått til noe unikt her. Vi har både personer med psykiske helseutfordringer og personer med rus sammen og alle har respekt for hverandre, sier Haldorsen.

– Det er mange her som aldri har ruset seg, påpeker Reitan. – Vi har også mange pårørende som barn, foreldre og beste-foreldre som også er brukere av plassen, fortsetter hun.

– Den nye rusen vår

En av grunnpilarene som Café Exit er bygget på, er aktiviteter. – Vi har stort fokus på aktiviteter. For mange kan det å være sammen med andre rundt en aktivitet, være med på å skape glede, mestring og motivasjon, sier Haldorsen.

– Mestringsfølelsen er blitt vår nye rus, smiler han.

De arrangerer også middager og feiringen ved høytider.

– 17. mai feiret vi sammen med ordføreren og 70 andre personer på Exit, skryter

Reitan.

Haldorsen er ikke i tvil om at idretten og aktivitetene har hjulpet mange.

– Som følger av dette ser vi at flere har sluttet på vanedannende medisiner. Dette er nok fordi at de har fått en bedre hverdag gjennom tilbudet vi kan gi dem. De føler at behovet for angstdempende medisiner forsvinner, mener han.

Småpenger

I snitt koster det rundt 110.000 kroner for et tre måneders opphold ved Russeksjon avd. Narvik i Håkvik.

I løpet av 2015 hadde Café Exit utgifter på like over 600.000 kroner.

– Hvert år får vi 10.000 kroner fra kommunen og vi har fått bruke lokalet gratis av Agenda siden 2012, men vi vet ikke hvor lenge vi får drive. Dette er det siste året vi har prosjektmidler og det er stor usikkerhet på hva som skjer med oss, sukker Reitan.

– Vi er nødt til å få folk på banen om vi skal få dette til, tilføyer Haldorsen.

De mener at viktigheten bak tilbudet er så stort at det bør inn i det kommunale budsjettet.

– Vi føler det er viktig at vi kommer inn der. Vi ser at dette har en effekt og både DPS og Russeksjon Avd. Narvik benytter seg av dette tilbudet. Vi er der ute og prater med pasientene deres og motiverer dem for det som venter dem etter behandlingen, påpeker Haldorsen.

CAFÉ EXIT

FAN: Tore Nysæter (H) er stor fan av Plattform 1 og Café Exit.

– Må beholde Exit!

Da Tore Nysæter (H) var ordfører banket han gjennom prosjektmidlene til Café Exit og Plattform 1. Nå håper han politikerne i Narvik ser nytten av tilbudet.

ANDREAS HAAKONSEN
andreasaha@fremover.no

Da Tore Nysæter (H) var ordfører i Narvik ble han kontaktet av Siv-Elin Reitan og Esben Haldorsen.

De ønsket å søke midler til å drifte Café Exit.

– Vi så hva dette kunne bli den gangen de kom å presenterte seg for oss, mimrer Nysæter.

– Jeg hadde troen på dem da de dukket opp og la fram sin sak foran bystyret, fortsetter Nysæter.

Tette bånd

Som følger av dette har Nysæter knyttet et tett bånd til folkene som driver organisasjonen og brukerne av tilbudet.

– Jeg synes de gjør en svært viktig jobb og det er tilbud som ville blitt et kjempesavn hvis det skulle bli borte, mener han.

Nysæter forteller at han selv har vært med på mange av aktivitetene som blir holdt i regi av Café Exit.

– Det har vært kjemppegøy å ha fått være med på dette. Det er kjempewiktig å ha et tilbud til de som først er kommet dit og som ønsker å forbli rusfrie.

– Vi vet at det er styggdyrt å ha folk inne på avrusning og gjennom kommunal oppfølging i ettertid. Da er det godt at vi har et slikt tilbud som gjør at folk ikke faller tilbake, mener han.

I år er siste året Café Exit har prosjektmidler fra kommunen.

Til nå har det vært 10.000 kroner i året.

– Jeg håper og tror at bystyret i Narvik kommer til å stemme for å videreføre dette. Vi ser at det fungerer, avslutter Nysæter.